

Съфинансиран от
програма „Еразъм+“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

„Изпълнение на обновените приоритети
на Европейската програма за учене на възрастни”

Валидиране: нормативни изисквания и процедури в България. Възможности за подобрене на процесите

Уебинар, 14 март 2023 г.

Валидирането е важно за ...

- кандидата
- бизнеса
- институцията
- обществото

Същност на валидирането:

Европейска дефиниция

Национални дефиниции

Валидирането по Препоръката на Съвета за валидирането ...

Валидиране означава процес на потвърждаване от упълномощен орган, че дадено лице е постигнало учебни резултати, измерени спрямо съответен стандарт. Протича в следните **четири отделни етапа**:

1. **УСТАНОВЯВАНЕ** на наличието на конкретен опит у дадено лице чрез провеждане на събеседване;
2. **ДОКУМЕНТИРАНЕ** — онагледяване на опита на лицето;
3. **ОФИЦИАЛНО ОЦЕНЯВАНЕ** на установения опит, и
4. **УДОСТОВЕРЯВАНЕ** на резултатите от оценяването, които могат да доведат до частична или пълна квалификация;

Валидирането по Закона за предучилищното и училищното образование ...

Валидирането е оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен на образование и/или за придобиване на професионална квалификация и издаване на съответния официален документ

Нови възможности за полагане на изпити за валидиране на умения по реда на ЗПУО

- Зрелостниците могат да полагат изпити за валидиране на компетентности по реда на допълнителните матури. Това предвиждат новите промени в Закона за предучилищното и училищното образование. Резултатът от всеки успешно положен изпит се отразява в отделно удостоверение, а не в дипломата за средно образование.
- От предстоящата сесия май-юни 2023 г. на изпити за валидиране на компетентности могат да се явяват и зрелостници, които са изучавали учебен предмет като общообразователен, а не като профилиращ, но искат да валидират компетентностите си по профилиращия предмет. При валидиране върху учебното съдържание за придобиване на профилирана подготовка, възможни за избор са всички предмети, по които се провежда ДЗИ (профилирана подготовка), включително български език и литература.

Нови възможности за полагане на изпити за валидиране на умения по реда на ЗПУО

- Задължителните държавни зрелостни изпити за учениците, които се обучават за придобиване на профилирано образование, са по български език и литература и по изучаван профилиращ предмет.
- Учениците, които се обучават за придобиване на професионално образование, полагат задължителен държавен зрелостен изпит по български език и литература и задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация.

Компетентностите са ...

съчетание от знания, умения и нагласи, при което:

- ✓ **знанията** са съставени от фактите и цифрите, понятията, представите и теориите, които са вече утвърдени и подпомагат разбирането на определена област или предмет;
- ✓ **уменията** се определят като способността и възможността на човек да извършва разсъждения и да използва съществуващите знания, за да постигне резултати;
- ✓ **нагласите** описват предразположението и начина на мислене за действие или реагиране на идеи, лица или ситуации.

Валидирането по реда на Закона за професионалното образование и обучение...

Установяване на съпоставянето на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално или информално учене, с държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професия и признаване на степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия.

Професионалните компетентности:

са **доказана** способност за използване на професионални знания, професионални умения и личностни качества, необходими за упражняване на професия, в съответствие с Националната квалификационна рамка.

Нормативна и стратегическа рамка

Закон за професионалното образование и обучение

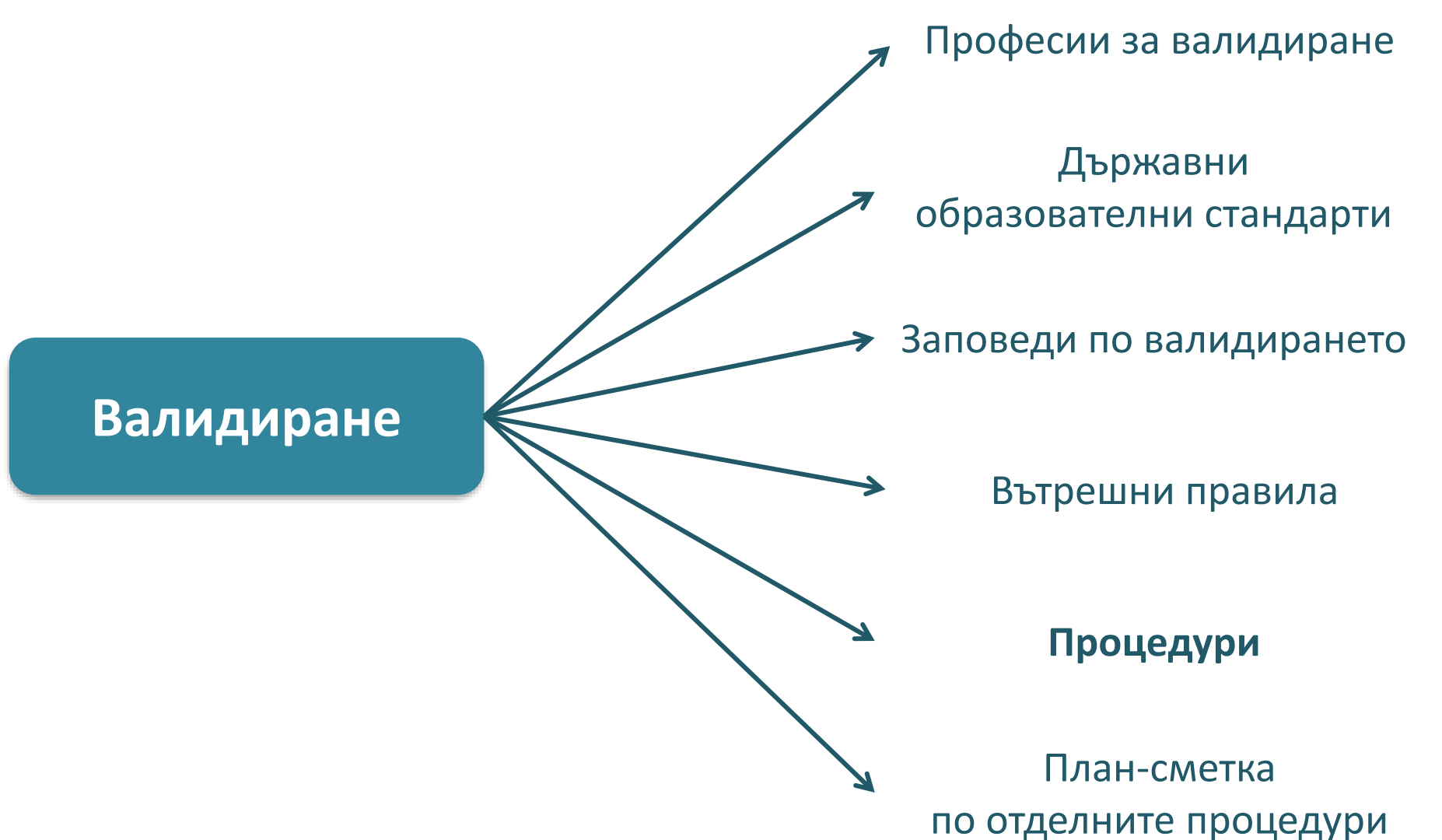
Държавни образователни стандарти

Списък на професиите за професионално образование и обучение

НАРЕДБА № 2 за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Цел 8.1. Разширяване на възможностите за учене през целия живот на Стратегическата рамка за образование, обучение и учене в Република България (2021-2030)

Валидиране в конкретна институция, която има право да валидира ...

Процедура по установяване на придобитите професионални знания, умения и компетентности

Процедура за признаване на степен на професионална квалификация или квалификация по част от професията

Възможни доказателства са:

- Копие от документи, доказващи **входящото образователно ниво**;
- Атестация за **вида и качеството на изпълнение на трудовите задачи**
- Копие от **трудова книжка**;
- Копие от притежавани от кандидата **сертификати за проведено професионално обучение, за придобита квалификация**;
- Копие от **трудови договори, граждански договори, договори за изработка**;
- Копие от **длъжностна характеристика**;
- **Референции**, във връзка с изпълнение на определена/и дейност/и;
- Актуална **снимка** на кандидата;
- Други (**грамоти, снимков материал, публикации**).

Финализиране на валидирането

Документирание

- **Свидетелство за валидиране на професионална квалификация** - когато са установени всички единици резултати от ученето, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия;
- **Удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия** - когато са установени част от единиците резултати от учене, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия.

Ползите от документиране на валидирането са ...

Получаването
на документ
създава
предпоставки за:

Повишаване на **мотивацията** сред
работната сила за поддържане и
повишаване на квалификацията и
конкурентоспособност на пазара на
труда

Улесняване
на **трудова мобилност**

Подобряване на процеса
по **подбор на персонала**

Повишено **заплащане на труда**

Намаляване на времето и
разходите за организиране
на обучения

Възможности за подобрения - 1

Заклучения от Последващата оценка на въздействието на ЗПОО:

- Идентифицира валидирането като **най-сериозен** аспект, който се нуждае от подобрене;
- Първичните и вторичните източници показваха, че **системата за валидиране е практически неефективна**;
- Интересът към валидирането **не е висок и е неустойчив**;
- Валидирането **не е облекчена и гъвкава форма** за придобиване на професионална квалификация; тя е силно формализирана, тромава и натоварена със значителни административни изисквания;
- Тези изисквания **оскъпяват** валидирането и го правят **непривлекателно** както за доставчиците на ПОО, така и за кандидатите;
- Еднозначно бе установено, че в България практически **не се осъществява** активно валидиране, което да се случва извън формалната образователна система;
- Валидирането все още **не се е превърнало** в основен инструмент за преносимост на **единици резултати от учене**, проходимост и по-добро управление на ученето за целите на кариерното развитие, адаптивността и конкурентоспособността на пазара на труда.

Възможни ответни действия в отговор на досегашното въздействие:

Усъвършенстване на нормативната уредба за валидиране на професионални знания, умения и компетенции с цел разширяване на достъпа, облекчаване и осъвременяване на процеса на валидиране, включително:

- Въвеждане на минимални изисквания за признаване и документиране, като процесът по валидиране включва най-малко една единица резултати от ученето (1 ЕРУ);
- Въвеждане на кредити, съпоставяни на ЕРУ и възможност за натрупване и трансфер на кредити.
- Други ...

Съфинансиран от
Програма Еразъм+
на Европейския съюз

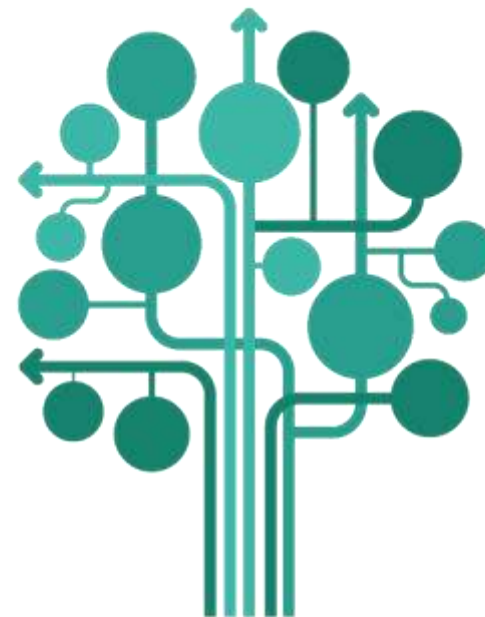

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Тук можеш да
създадеш твоя
акаунт за ERALE

e-mail:

erale@mon.bg

ERALE

България

Основни комуникационни канали

- Интернет страницата на Министерството на образованието и науката: <https://mon.bg/bg/>
- Профилите на Министерството на образованието и науката в социалните мрежи и в канал за видеосподеляне:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100064725757774>

<https://www.youtube.com/@user-bx5fs8yf5n/videos>

- Интернет страницата на проекта „Изпълнение на обновените приоритети за учене на възрастни“: <https://ill.mon.bg>

- Електронна платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE): <http://ec.europa.eu/epale/bg>

- Профилите на Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) в социалните мрежи и в каналите за видеосподеляне:

<https://www.facebook.com/EPALE.BG/>

[https://twitter.com/epale_bulgaria;](https://twitter.com/epale_bulgaria)

<https://www.linkedin.com/in/epalebulgaria/>

<https://www.youtube.com/@epalebulgaria6080>

Съфинансиран от
програма „Еразъм+“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Благодаря за вниманието!

Жулиян Гочев

Член на екипа на проекта,

Началник на отдел „Координация и методическо осигуряване“,

Дирекция „Професионално образование и обучение“,

Министерство на образованието и науката,

Ръководител на Националното звено за подкрепа

на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа
(**EPALE**) и координатор за България на Европейската мрежа за
основни умения (**European Basic Skills Network - EBSN**)